

UCHWAŁA Nr 54

strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego

z dnia 20 grudnia 2017 r.

w sprawie rządowego projektu ustawy z dnia 25 października 2017 r. o jawności życia publicznego

Na podstawie art. 29 w związku z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz.U. z 2015 r., poz.1240), uchwała się, co następuje:

§ 1

Strona pracowników i strona pracodawców Rady Dialogu Społecznego, niezależnie od indywidualnych ocen reprezentatywnych organizacji pracowników i reprezentatywnych organizacji pracodawców, będące członkami Rady, przedstawiają wspólną opinię do rządowego projektu ustawy o jawności życia publicznego, poruszając w niej najważniejsze problemy związane z przedłożoną regulacją:

1. Strona pracowników i strona pracodawców Rady wyraża jednogłośnie stanowczy sprzeciw w związku z faktem, iż rządowy projekt ustawy o jawności życia publicznego, będący projektem dotyczącym bezpośrednio działania tych organizacji reprezentatywnych, nie został skierowany do konsultacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. odpowiednio art. 19 i następnymi ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych oraz art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców. Taka praktyka, w szczególności biorąc pod uwagę zakres omawianych regulacji i cel, jaki im przyświeca, budzi zdecydowany sprzeciw. Strona pracowników i strona pracodawców Rady apeluje zatem, aby w ramach obowiązujących przepisów doszło do przedłożenia projektu ustawy do konsultacji w taki sposób, jaki przewidział ustawodawca w stosownych regulacjach. Konsultacje społeczne i konsultacje z zainteresowanymi podmiotami są integralnym elementem opartego na gruntownej wiedzy procesu decyzyjnego i są nieodzowne w procesie stanowienia prawa.
2. Strona pracowników i strona pracodawców Rady z zadowoleniem przyjęła zapewnienie Pana Macieja Wąsika – Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, poczynione podczas posiedzenia Zespołu problemowego Rady Dialogu Społecznego do spraw rozwoju dialogu społecznego, w dniu 13 listopada 2017 r., iż nie jest wolą projektodawcy włączanie Rady

Dialogu Społecznego oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców i związków zawodowych w zakresie podmiotów świadczących działalność lobbingową, których aktywność w zakresie udziału w procesie stanowienia prawa wymagałaby dokonywania zgłoszeń, o których mowa w projekcie ustawy.

3. Niezależnie od zastrzeżeń co do braku wymaganych prawem konsultacji i żądania ich przeprowadzenia, strona pracowników i strona pracodawców Rady sygnalizuje jeszcze przed rozpoczęciem tych konsultacji, kluczowe kwestie budzące głęboki niepokój strony społecznej Rady Dialogu Społecznego:

- I. **Normatywny charakter projektu.** Tytuł nadany projektowi („ustawa o jawności życia publicznego”) nie odpowiada jego merytorycznej zawartości, która dotyczy ważkich dla każdego obywatela kwestii. Tematyka projektu jest zróżnicowana i obszary w niej zawarte nie zasługują na tylko pobieżne regulacje, ale każdy z nich winien zostać wyodrębniony do osobnego aktu prawnego, który w sposób kompleksowy będzie regulował zagadnienia takie jak: zasady dotyczące sygnalizowania oraz status sygnalisty, regulacje należące do grupy tzw. regulacji antykorupcyjnych, regulacje dotyczące stanowienia prawa i wreszcie regulacje dotyczące dostępu do informacji publicznej. Wymóg poprawności i spójności dotyczy całego aktu normatywnego. Tematyka, której dotyczy projekt, winna zostać poprzedzona przede wszystkim opracowaniem założeń oraz skutków regulacji, a także należyście przeprowadzonymi konsultacjami ze stroną społeczną. W ocenie strony pracowników i strony pracodawców Rady, połączenie ww. regulacji w jednym projekcie nie spełnia podstawowych standardów ustanowionych m.in. w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”.
- II. **Regulacje dotyczące sygnalistów.** Aby wprowadzić regulacje które rzeczywiście będą odpowiadały idei ochrony sygnalistów, zapewniały im bezpieczeństwo i w pełni realizowały związane z tą instytucją cele, należy przede wszystkim wyłączyć ją do osobnego aktu prawnego, stworzyć założenia do ustawy, prześledzić regulacje prawne w krajach, które od lat stosują przepisy ustawowe w zakresie ochrony tej grupy osób oraz przede wszystkim rekomendacje i regulacje międzynarodowe. Zasady, na jakich ukształtowano regulacje zawarte w projekcie, nie są zgodne z ogólnie przyjętymi standardami dotyczącymi tej instytucji, którą strona pracowników i strona pracodawców Rady uważa za ważną i potrzebną, ale opartą o inne standardy.

- III. **Jawność akt postępowań administracyjnych.** Zdecydowany sprzeciw budzi ustanowienie informacją publiczną wszelkich informacji z akt postępowań administracyjnych, o których mowa w Projekcie. Powyższe w istotny sposób narusza interesy i podstawowe prawa przysługujące przedsiębiorcom, w tym w wielu przypadkach stanowiłoby naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa. Zaproponowana regulacja w żaden sposób nie służy celowi jaki przyświeca projektowi tj. zwiększeniu jawności życia publicznego.
- IV. **Biuletyn Informacji Publicznej.** Na negatywną ocenę zasługuje nałożenie na związki zawodowe oraz wskazane w projekcie organizacje pracodawców obowiązku zamieszczania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji, o których mowa w art. 7 pkt. 2) i 3) projektu. Zgodnie z projektem, z jednej strony ustawodawca wprowadza obowiązek zamieszczania określonych informacji przez ww. podmioty, a z drugiej strony informacje objęte tym obowiązkiem nie stanowią informacji publicznej, np. informacja o majątku związku lub majątku organizacji pracodawców w sytuacji, gdy nie jest on w żaden sposób finansowany ze środków publicznych. Strona pracowników i strona pracodawców Rady proponuje wyłączenie związków zawodowych oraz wskazanych w projekcie organizacji pracodawców z obowiązku publikowania informacji, o których mowa w art. 7 pkt. 2) i 3) projektu. Brak wprowadzenia postulowanych zmian wprowadzi zamęt legislacyjny. Wydaje się, iż zaproponowane w projekcie regulacje są wynikiem pewnej pomyłki legislacyjnej, w której projektodawca poszerzając zakres podmiotowy art. 6 ust. 1 zapomniał odpowiednio dostosować treść art. 7 projektu poprzez wyłączenie obowiązku publikowania informacji o których mowa w pkt. 2) i 3) przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 6) projektu.
- V. **Regulacje dotyczące lobbingu.** W zakresie regulacji dotyczących lobbingu, zaproponowane przepisy budzą szereg wątpliwości interpretacyjnych. Na pierwszym miejscu strona pracowników i strona pracodawców Rady wskazuje jednak, że konsultacje publiczne aktów prawnych powinny być nie tylko dobrze pojętym standardem i aktywnością zależną od woli projektodawcy danej regulacji, ale zasadą wyrażoną w powszechnie obowiązujących przepisach. Przepisy te winny regulować co najmniej minimalny czas na przeprowadzenie konsultacji. Wątpliwości w zakresie zaproponowanych regulacji budzi również to, czym lub kim są w zamyśle projektodawcy podmioty finansujące działalność statutową, których wykaz wskazane podmioty obowiązane są składać i każdorazowo aktualizować. Tytułem przykładu można zadać pytanie, czy takim podmiotem jest bank udzielający kredytu czy członek organizacji związkowej czy pracodawców, który nie dokonał wpłaty składek członkowskich?

Pojawia się także pytanie o cel, który przyświeca ustawodawcy w zakresie w jakim Projekt dotyczy podmiotów finansujących.

- VI. **Oświadczenia majątkowe.** Zdecydowany sprzeciw budzi bardzo szeroki katalog podmiotów zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, który w wielu przypadkach stanowi ingerencję w życie prywatne łamiąc konstytucyjną zasadę ochrony życia prywatnego, szczególnie że dane te mają być powszechnie dostępne. Do ujawniania oświadczeń majątkowych w szczególności nie powinni być zobowiązani pracownicy służb mundurowych i funkcjonariusze niezajmujący stanowisk kierowniczych.
- VII. **Regulacje antykorupcyjne.** Strona pracowników i strona pracodawców Rady zwraca również uwagę na przewidziany w projekcie obowiązek wprowadzenia wewnętrznych procedur antykorupcyjnych przez średnie i duże przedsiębiorstwa. Obowiązek ten ma dotyczyć prawie 20 tysięcy przedsiębiorców prowadzących działalność w Polsce. Nie kwestionując zasadności wdrożenia rozwiązań antykorupcyjnych na poziomie działania przedsiębiorstwa, strona pracowników i strona pracodawców Rady zwraca uwagę na to, że część regulacji zawartych w projekcie będzie uciążliwa i kosztowna dla przedsiębiorców, a dodatkowo spełnienie niektórych z nich może nie zapewniać realizacji celów projektu (np.: obowiązek podpisania kodeksu etycznego przez każdego kontrahenta, przy braku jego zdefiniowania rodzi pytanie czy pojęcie to obejmuje również klientów czy konsumentów? jakie kroki ma podjąć przedsiębiorca w przypadku gdy np.: kontrahent zagraniczny odmówi podpisania kodeksu? jakie kroki należy poczynić gdy obie strony kontraktu posiadają własne kodeksy etyczne?). Zgodnie z przekazanymi informacjami, nie jest planowane opracowanie przepisów wykonawczych do Rozdziału 10 projektu „Przeciwdziałanie praktykom korupcyjnym” ani też rekomendacji, bądź wytycznych dla przedsiębiorców. Proponowane w projekcie sankcje (do 10 mln złotych oraz wykluczenie z przetargów publicznych na 5 lat) nakładane na przedsiębiorców mają wynikać z przeprowadzonej kontroli przez CBA w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych pod kątem ich skuteczności. Brak dostępnych dla przedsiębiorców wytycznych w zakresie wdrażania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych oznacza, że możliwe kary wynikać mogą z subiektywnej oceny CBA bez możliwości zapoznania się przez przedsiębiorców z kryteriami oceny.
- VIII. **Ograniczenia w zatrudnianiu osób pełniących funkcje publiczne.** Strona pracowników i strona pracodawców Rady zwraca również uwagę na bardzo szeroki katalog osób, pełniących funkcje publiczne w rozumieniu projektu i ograniczenia związane z zatrudnianiem tych osób

w okresie trzech lat od zaprzestania pełnienia tych funkcji. Wynikające z brzmienia przepisu przesłanki uniemożliwiają zatrudnienie takiej osoby, pod rygorem sankcji finansowej a w przypadku zasiadania we władzach spółki, pod rygorem nieważności aktu wyboru, w wielu przypadkach, będą wręcz niemożliwe do weryfikacji. Strona pracowników i strona pracodawców Rady apeluje o przerehabilitowanie omawianego przepisu.

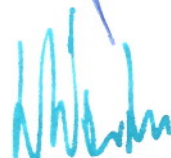
§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Za stronę pracowników

 Lutkowski W.

Za stronę pracodawców

Jan Gopowolski
Berman
